

СУТНІСТЬ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Необоротні активи є одними з головних об'єктів економічних наук. У сучасних умовах господарювання необоротні активи відіграють визначальну роль, тому що вони становлять вагомую частину майна будь-якого суб'єкта господарювання. Щодо необоротних активів існує низка невирішених проблемних питань. Більшої уваги вимагає питання визначення терміну “необоротні активи”. На сьогоднішній день виділяються розбіжності у назві та визначенні засобів, під якими розуміють необоротні активи. Саме цим пояснюється актуальність даного дослідження. В складі майна підприємства саме необоротні активи створюють базу для функціонування кожного суб'єкта господарювання, і саме вони значною мірою визначають перспективу його розвитку.

Для правильного визначення поняття «необоротні активи» та розкриття їх сутності потрібно перш за все дослідити, що розуміють під цим терміном в різних економічних науках. В бухгалтерському обліку, економічній теорії, фінансах, по-різному розглядають їх, по-різному визначають поняття, навіть зустрічаємо різну назву терміну, який є об'єднуючим для засобів довгострокового користування. Для правильного розуміння потрібно дослідити поняття активу. Визначено, що активи – це сукупність матеріальних і нематеріальних ресурсів і прав, виражених у грошовій вартості, які контролюються підприємством і використовуються з певною метою.

Згідно з НП(С)БО № 1 необоротні активи – це всі активи, що не є оборотними. Іншими словами необоротні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, які неодноразово беруть участь у процесі господарської діяльності та поступово переносять свою вартість на продукцію. Необоротні активи, тобто основний капітал є складовою активу (майна) підприємства. В іноземній практиці поняття «необоротні активи» визначають різними термінами, що пов'язано з особливостями перекладу з різних мов світу.

Для забезпечення ефективного використання необоротних активів, потрібно будувати політику управління необоротними активами, що містить такі етапи: аналіз необоротних активів підприємства; оптимізація обсягу і складу необоротних активів на підприємстві; забезпечення правильного нарахування амортизації; оптимізація форм та джерел фінансування необоротних активів; забезпечення своєчасного оновлення необоротних активів та їх ефективного використання.

Аналіз проводиться з метою вивчення динаміки загального обсягу й складу необоротних активів, ступеня їхньої придатності, інтенсивності відновлення й ефективності використання. Рівень забезпеченості підприємства необоротними активами, ефективність їх використання визначає аналіз коефіцієнтів – параметричний аналіз. Практичне проведення такого аналізу підприємницькими структурами дозволяє визначити ряд найбільш доступних в обчисленні показників (адже результати повинні мати властивість порівняння та узагальнення з іншими підприємствами аналогічної статутної діяльності). Такими показниками можуть бути: коефіцієнт їх оновлення, вибуття, руху, коефіцієнти зношення та придатності, фондоозброєність праці, коефіцієнт технічної озброєності, коефіцієнт потенційної та фактичної енергоозброєності.

Ефективне використання необоротних активів на підприємстві дасть змогу створити міцну основу для діяльності підприємства та умови для ефективної діяльності в майбутньому.

Можна зробити висновок, що необоротні активи – це одна з найважливіших категорій у господарській діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, однак не можемо говорити про однозначність і простоту цього поняття. Склад необоротних активів відображає його функціональні елементи. Елементи довгострокових засобів віддзеркалюються в фінансових звітах, зокрема в балансі. Визначення сутності необоротних активів є досить важливим завданням економічної теорії та бухгалтерського обліку. Тлумачення цієї категорії постійно змінюється протягом історичного розвитку економічної науки. Сьогодні необоротні активи є активом з необмеженим потенціалом тому, що вони включають певні права, що належать до майна підприємства.